

Ár 2023, föstudaginn 14. apríl, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Auður Inga Ingvarsdóttir formaður, Fura Sóley Hjálmarsdóttir, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Magnús Fannar Sigurhansson.

Fyrir er tekið **mál nr. 12/2022**:

Málskotsaðili M
gegn
fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 16. desember 2022, með kvörtun sóknaraðila, dags. 15. desember 2022. Með tölvupósti nefndarinnar 19. desember 2022 var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dags. 10. janúar 2023. Var bréfið sent sóknaraðila, með tölvupósti nefndarinnar hinn 12. janúar 2023, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Ekki eru frekari athugasemdir frá sóknaraðila sbr. tölvupóstur dags. 21. febrúar 2023.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 23. mars og 14. apríl 2023.

II.

Málsatvik.

Samkvæmt undirritun sóknaraðila á stofnfundargerð S dags. 10. júlí 2015, er sóknaraðili eigandi að 10% af heildarhlutafé sameignarfélagsins.

Hinn 7. september 2015 undirritaði sóknaraðili, ásamt hinum tveimur eigendum sameignarfélagsins, óskipta sjálfskuldarábyrgð vegna yfirdráttarheimildar lögaðila að hámarksfjárhæð 1.500.000 kr.

Eftir vanskil sameignarfélagsins samkvæmt téðri yfirdráttarheimild var innheimtu kröfunnar beint að ábyrgðarmönnum ofangreindrar sjálfskuldarábyrgðar, þ.á.m. sóknaraðila. Hinn 1. nóvember 2022 greiddi sóknaraðili 101.643 kr. inn á kröfuna. Rétt er að fram komi að engin gögn liggja fyrir nefndinni um vanskil sameignarfélagsins eða innborgun sóknaraðila en þessi atriði eru þó óumdeild meðal málsaðila.

Þá er óumdeilt að á einhverjum tímapunkti hafi sóknaraðili óskað eftir því við varnaraðila að sjálfskuldarábyrgð hans yrði felld niður, sem varnaraðili hafnaði, en um þetta liggja ekki heldur nein gögn fyrir, en er þó óumdeilt.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess aðallega að sjálfskuldarábyrgð hans, dags. 7. september 2015, verði felld úr gildi, og að innborgun hans hinn 1. nóvember 2022 að fjárhæð 101.643 kr. inn á kröfuna verði endurgreidd.

Til vara krefst sóknaraðili þess að áfallnir vextir verði felldir niður.

Aðalkröfu sína byggir sóknaraðili á ákvæðum d. liðar 1. mgr. 5. gr. og 2. mgr. 7. gr. laga um ábyrgðarmenn nr. 32/2009 og á því að téð innborgun hafi verið háð ótilgreindum fyrirvara.

Sóknaraðili útskýrir málalíbúnað sinn nánar á þann veg að sjálfskuldarábyrgðin hafi verið tímabundin til eins árs og að hún hafi ekki framlengst þegar yfirdráttarheimild sameignarfélagsins hafi verið framlengd. Þá sé það markmið varnaraðila að safna vöxtum á yfirdráttarheimildina áður en sóknaraðili væri krafinn um greiðslu og varnaraðila hafi mátt vera ljóst að sameignarfélagið hafi aldrei ætlað sér að greiða yfirdráttarheimildina, enda hafi hún verið nánast fullnýtt frá útgáfudegi. Vanræksla varnaraðila hljóti að teljast veruleg þegar ábyrgð sé framlengd árlega án aðkomu ábyrgðarmanns, í lengri tíma en sem nemi almennum fyrningarfresti kröfu.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Því til stuðnings vísar varnaraðili til þess að gildissvið laga um ábyrgðarmenn nr. 32/2009 nái ekki til sjálfskuldarábyrgðar þessa máls, sbr. 2. mgr. 2. gr. laganna, eins og fram komi á sjálfskuldarábyrgðinni. Þá sé ljóst að efni sjálfskuldarábyrgðarinnar gildi milli málsaðila og að engin lokadagsetning sé tilgreind í henni.

Varnaraðili vísar einnig til þess að sóknaraðili sé í persónulegri ábyrgð fyrir yfirdráttarskuldinni án tillits til sjálfskuldarábyrgðaryfirlýsingarinnar, enda beri allir félagsmenn sameignarfélaga beina, óskipta og ótakmarkaða ábyrgð á skuldum þess.

Ekki sé hægt að fallast á kröfu sóknaraðila um að varnaraðila verði gert að endurgreiða innborgun sóknaraðila inn á skuld sameignarfélagsins. Sóknaraðili hafi innt greiðsluna af hendi í samræmi við lögmæta skuldbindingu sína auk þess sem enginn fyrirvari hafi verið gerður við greiðsluna af hans hálfu.

Krafa sóknaraðila um að áfallnir vextir verði felldir niður sé óljós og óskýr og uppfylli ekki ákvæði i. liðar 4. gr., sbr. 7. gr., samþykktar nefndarinnar og verði því að vísa henni frá. Ekki sé ljóst hvornig vexti átt sé við auk þess sem enginn rökstuðningur fylgi kröfunni til stuðnings. Varnaraðili árétti að í sjálfskuldarábyrgðaryfirlýsingunni komi fram að auk hámarksfjárhæðar ábyrgðarinnar beri sóknaraðila að greiða vexti og kostnað sem fylgi vanskilum aðalskuldara og taki það m.a. til dráttarvaxta.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur málsaðila lýtur að því hvort fella beri niður sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila, dags. 7. september 2015.

Samkvæmt 1. mgr. 2. gr. laga um ábyrgðarmenn nr. 32/2009 gilda lögin um lánveitingar stofnana og fyrirtækja þegar ábyrgðarmaður gengst í ábyrgð til tryggingar efndum lántaka. Samkvæmt 2. mgr. sömu greinar er með ábyrgðarmanni átt við einstakling sem gengst persónulega í ábyrgð eða veðsetur tilgreinda eign sína til

tryggingar efndum lántaka, enda sé ábyrgðin hvorki í þágu atvinnurekstrar ábyrgðarmanns né fjárhagslegs ávinnings hans. Með öðrum orðum eiga lögin ekki við ef sjálfskuldarábyrgðin er í þágu atvinnurekstrar sóknaraðila eða fjárhagslegs ávinnings hans.

Af tilvitnuðum lagaákvæðum laga um ábyrgðarmenn nr. 32/2009 og athugasemdum með þeim í frumvarpi því sem varð að lögunum verður ráðið að ef lántaki er sameignarfélag í eigu ábyrgðarmanns séu líkur fyrir því að hann hafi undirgengist ábyrgð í þágu eigin atvinnurekstrar. Ekki hefur verið vefengt að yfirdráttarheimild sú sem sóknaraðili gekkst undir sjálfsábyrgð vegna hafi verið í þágu eigin atvinnurekstrar sóknaraðila. Þvert á móti liggur fyrir yfirlýsing á sjálfskuldarábyrgðinni um að með undirritun sóknaraðila á sjálfskuldarábyrgðina hafi hann lýst því yfir að ábyrgðin sé í þágu atvinnurekstrar eða fjárhagslegs ávinnings þeirra með vísan í 2. mgr. 2. gr. laga um ábyrgðarmenn nr. 32/2009.

Akvæði laga um ábyrgðarmenn nr. 32/2009 eiga því ekki við í þessu tilviki og aðalkröfu sóknaraðila um að felld verði úr gildi sjálfskuldarábyrgð hans, dags. 7. september 2015, þar af leiðandi hafnað. Í ljósi þess að ábyrgð sóknaraðila fellur ekki undir lög um ábyrgðarmenn nr. 32/2009 þá gilda ákvæði þeirra laga um skyldu til að tilgreina gildistíma ábyrgðar ekki. Þar sem umþrætt ábyrgðaryfirlýsing tilgreinir ekki gildistíma verður ekki fallist á það með sóknaraðila að hún hafi eingöngu átt að gilda í eitt ár, enda er ekkert í orðalagi hennar sem gefur það til kynna.

Með vísan til framangreinds er því aðalkröfu sóknaraðila um að fella niður sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila hafnað. Þegar af þeirri ástæðu er kröfu sóknaraðila um endurgreiðslu á innborgun hans hinn 1. nóvember 2022 að fjárhæð 101.643 kr. hafnað og ekki tekin afstaða til hins ætlaða fyrirvara, sem gögn liggja ekki fyrir um í málinu.

Varakröfu sóknaraðila um niðurfellingu vaxta hefur sóknaraðili í engu rökstutt. Kröfunni er af þeim sökum vísað frá nefndinni með vísan til i. liðar 1. mgr. 4. gr. samþykktar nefndarinnar.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Aðalkröfum sóknaraðila, M, um að sjálfskuldarábyrgð hans, dags. 7. september 2015, til að tryggja varnaraðila, F, efndir á skuldbindingum sameignarfélags í hans eigu, verði felld úr gildi, og að innborgun hans hinn 1. nóvember 2022 að fjárhæð 101.643 kr. á skuld samkvæmt ábyrgðinni verði endurgreidd, er hafnað.

Varakröfu sóknaraðila um að áfallnir vextir verði felldir niður er vísað frá nefndinni.

Reykjavík, 14. apríl 2023,

Auður Inga Ingvarsdóttir

Fura Sóley Hjálmarsdóttir
Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir
Magnús Fannar Sigurhansson